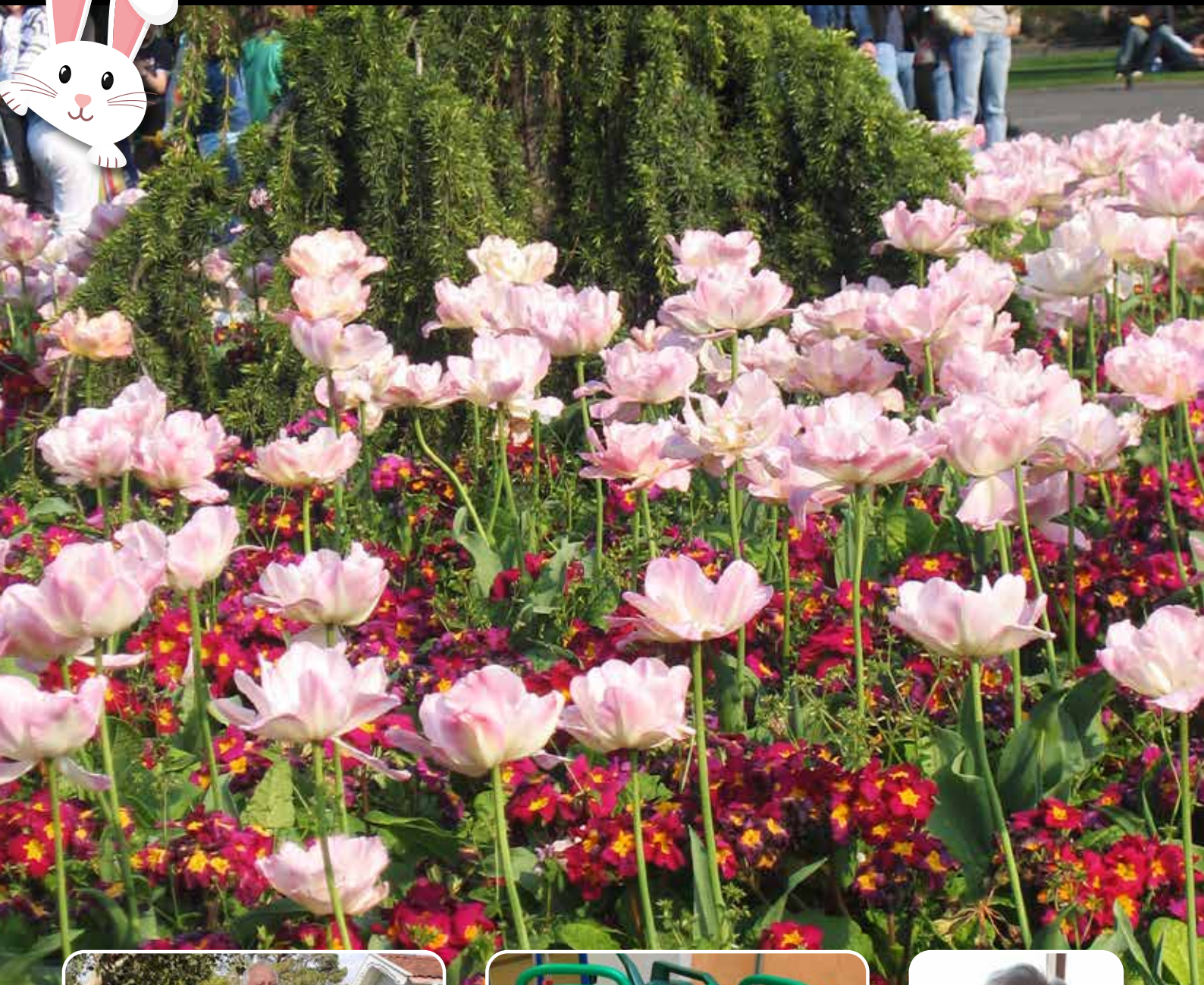

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 1/21- 48. årgang

Tore skaper hygge i Sandefjord

Tromsø er på vannvogna

Gustav skriver historie om Sandnessjøen

Lederen har ordet

Godt nytt år alle sammen!

Endelig er det en ordentlig vinter i Sør-Norge! Skientusiastene har boltret seg i mange uker, slik har det ikke alltid vært. Hverdagene våre har hele det siste året vært preget av Covid-19 viruset. Vi trodde vel ikke at dette skulle pågå i hele det nye året også, men det ser slik ut. I desember ble vi informert om at vaksinene skulle strømme inn over landet og redde oss, - og vi trodde det. En del av oss har fått vaksine mot viruset, og det er bra! Men i våre aldersgrupper ser det ut til at mange av oss må holde ut en stund til.

Landsstyret har arbeidet med å finne løsning på gjennomføringen av vårt landsmøte i april. Det blir en gjennomføring digitalt. Slik som mange på hjemmekontor har praktisert lenge. Vi er i skrivende stund i ferd med å ferdiggjøre dokumentene for møtet. Som tidligere vil vi lage et komplett sakshefte til hver av de valgte delegater i forbundet. Disse er planlagt å bli sendt direkte fra trykkeriet den 15. mars, til hver delegat.

Vi har fått støtte på 750.000 kroner fra Telenor Norge, samme størrelse som i fjor. Dette er hovedgrunnlaget for virksomheten vår. Vi håper at virksomheten vår i lokalforeningene finner tilbake til sin gode form, som i tidligere år.

Pensjonistforbundet, sammen med de politiske krefter på Stortinget, arbeider nå aktivt for at vi endelig skal få vekk reduksjonen på 0,75% av pensjonene fra NAV, og etter hvert heve inntekten for minstepensjonistene til EUs fattigdomsgrense. Det er gjort et godt arbeid for oss pensjonister.

Også i Telenor Pensjonskasse (TPK) har det i året som gikk blitt besluttet en reduksjon på 0,75% på våre pensjoner, dessverre. Når Stortinget får endret dette, får vi tro at TPK også endrer dette. Det finnes ingen grunn til at vi blir forfulgt av dette i mange år.

Til dette nummer av Telepensjonisten har jeg tillatt meg å sende vår redaktør et innlegg jeg fant i Aftenposten i februar.

Det er en pensjonist som har tillatt seg å reflektere rundt ungdommens tanker om at vår generasjon er «dessertgenerasjonen» som har fått alt lett og gratis. Og at de unge i dag er «oppvaskgenerasjonen» som må rydde opp etter «kalaset» vårt. Jeg opplever at det han skriver om, kjenner jeg meg også godt igjen i. Jeg synes at vi som er eldre har fortjent en bedre vurdering, med mye jobbing og slit for å bidra til å utvikle et godt samfunn som våre barn skal ha glede av i framtiden!

Jeg ønsker dere alle en god påske og en god helse videre! Og vi ser vel alle framover til sommerlige dager og mindre bruk av munnbind!

Hilsen fra Tore Andli
Forbundsleder

INNHold

Lederen har ordet	s. 2	Et overflødig menneskes tilbakeblikk	s. 9
Telenor med solide resultater	s. 3	Vi koser oss på sykkelturn	s. 10
Hvor er Telenor Pensjonskasse	s. 3	Plantestell gir gratis lokale	s. 11
Pensjon under fattigdomsgrensen	s. 4	Liten forening med stor kreativitet	s. 11
Landsmøtet går digitalt	s. 5	Ny arvelov	s. 12
Fysisk årsmøte likevel	s. 5	Pulsbotter	s. 12
Lokale årsmøter er gjennomført	s. 5	Les gamle blad på hjemmesiden	s. 13
Teknologiske trender i 2021	s. 6	Tilbakeblikk	s. 14
Frå lommetelefon til mobiltelefon	s. 7	Olgasvindel	s. 15
Sandnessjøen teleområde 1975-1993	s. 8	Småstoff	s. 16

Neste nummer av bladet kommer ut 24. juni. Tips og stoff sendes på e-post til gunhi-s@frisurf.no innen 25. mai.

Forsidebilde: Vår i Dublin. Foto: Gunhild Skoglund.

Redaktøren forbeholder seg retten til redigering og nedkorting av innlegg.

Utgitt av Telepensjonistenes Landsforbund. Redaktør: Gunhild Skoglund. Ansvarlig redaktør: Tore Andli.

Telenor med solide resultater i et utfordrende år

Året 2020 var preget av den globale pandemien. Til tross for en utfordrende situasjon, har vi akseptert digitaliseringen, sørget for ansattes trygghet og opprettholdt samfunnskritiske tjenester for våre kunder. Telenor rapporterer 2 prosent organisk vekst i EBITDA og en sterk kontantstrøm på 21 milliarder kroner i 2020.

I fjerde kvartal fortsetter vi å vise solide resultater i Norden. Veksten fra nye tjenester veier opp for bortfallet av

inntekter fra roaming og kobberbaserte tjenester i Norge. I Finland ser vi at etterspørselen etter høyere datahastigheter og 5G-tjenester driver inntekter og EBITDA-vekst. Sterk konkurranse og ringvirkninger fra pandemien har ført til press på inntektene i Asia, særlig i Thailand og Malaysia. På konsernnivå falt abonnements- og trafikkinntektene med 3 prosent, men god kostnads- og investeringskontroll resulterte i stabil EBITDA og forbedret kontantstrøm.

I 2021 vil vi fortsette å prioritere vekst, modernisering og samfunnsansvar. I de

kommande månedene vil våre virksomheter fortsatt påvirkes av pandemien, særlig i Asia. For 2021 forventer vi abonnements- og trafikkinntekter og EBITDA rundt samme nivå som i 2020. Driftsmessige investeringer forventes å tilsvare 15-16 prosent av driftsinntektene. I tråd med selskapets utbyttepolitikk foreslår styret et ordinært utbytte på 9,00 kroner per aksje for 2020.

*Sigve Brekke, konsernsjef i Telenor ASA
Pressemelding 2. februar 2021*

Enighet om pensjonsreform på Stortinget Hvor er Telenor Pensjonskasse?

Stortingspolitikere er enige om å endre dagens regulering for å sikre at pensjonistene beholder kjøpekraften. Telenor Pensjonskasse (TPK) går motsatt vei.

Einar Nymoen, nestleder TPL

Som vel de fleste har fått med seg, er det flertall for å endre reguleringen av den offentlige pensjonen fra 2021, slik at pensjonen ikke lenger skal reguleres ut fra gjennomsnittlig lønnsøkning minus 0,75%. Den nye modellen baserer seg på

gjennomsnittet av pris- og lønnsutviklingen. Hensikten er å sikre at pensjonene ikke taper kjøpekraft i år med lav reallønnsøkning.

Som vi har informert om tidligere, har styret i Telenor Pensjonskasse fattet et vedtak som innebærer at pensjonene fra TPK maksimalt skal reguleres opp til 75 prosent av konsumprisindeksen.

Dette vedtaket har Telepensjonistenes Landsforbund (TPL) protestert på, men uten å få gehør fra ledelsen i TPK. Saken ble omtalt i Telepensjonisten nr. 4/2020.

Det som skjer på Stortinget, setter TPK i

et dårlig lys: Mens stortingspolitikere er enige om å sikre at de offentlige pensjonene ikke skal tape seg i verdi, har TPK altså vedtatt at våre pensjoner alltid skal tape seg i verdi – hvert eneste år. Dette til tross for de løfter som ble gitt ved opprettelsen av TPK om at pensjonene derfra minst skulle holde tritt med de offentlige pensjonene.

Vi har tidligere kalt dette vedtaket i Telenor Pensjonskasse for en hån mot oss som telepensjonister, og står fast ved det.

FAKTA

Arbeids- og sosialkomiteen behandlet 10. februar i år forslaget som ble fremmet av SV og FrP, og som ble laget i samarbeid med Pensjonistforbundet i fjor høst. Pensjonistforbundet har fått gjennomslag for flere viktige saker for landets pensjonister. (På telepensjonistene.no ligger en lenke til en nyhetssak på Pensjonistforbundets hjemmeside.)

- Reguleringen av pensjon endres til en ny pensjonsmodell, hvor pensjonene skal øke i takt med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten med virkning fra 2021. Det vil gi en bedre pensjonsregulering i år med lav reallønnsøkning enn den gamle metoden med lønnsvekst fratrukket 0,75 prosent.
- I tillegg skal det kompenseres for differansen mellom lønnsvekst fratrukket

0,75 prosent og gjennomsnittet av lønns- og prisvekst for 2020. Dermed skal alle pensjonister få en kompensasjon for det dårlige trygdeoppgjøret i 2020. Denne etterbetalingen er forventet å komme i forbindelse med trygdeoppgjøret for 2021, men nærmere detaljer er ikke endelig avklart.

- Endringene gjelder foreløpig 2020 og 2021. Regjeringen nedsatte i juni 2020 et utvalg som skal evaluere pensjonsreformen som ble innført i 2011. I henhold til regjeringen.no er utvalgets mandat å evaluere om de langsiktige målene for reformen vil kunne nås, men skal også vurdere behovet for justeringer som kan sikre pensjonssystemets økonomiske og sosiale bærekraft.
- Utvalget har frist til 1. mars 2022 med å levere sin innstilling.

Pensjonistforbundet med forbundsleder Jan Davidsen (bildet) i spissen, SV og FrP gikk høsten 2020 sammen om et kompromissforslag for å komme ut av en fastlåst situasjon på Stortinget om utviklingen av pensjonen.

Det er et svik

Pensjon under fattigdomsgrensen i Norge

Den tidligere fagforeningskjempen og Ap-toppen, Jan Davidsen, er skuffet over eget parti. Han kjemper for høyere pensjoner, sammen med Frps Siv Jensen.

– Det er et svik mot landets minstepensjonister at deres pensjon ligger langt under fattigdomsgrensen. Det er uforståelig at Ap ikke blir med på å gjøre noe med det, sier Frp-leder Siv Jensen til VG.

EUs fattigdomsgrense er 60 prosent av såkalt medianinntekt. For 2021 i Norge er den beregnet til 247.000 kroner. I dag er satsen for en enslig minstepensjonist 204.690 kroner ifølge Jensen.

Frp har sammen med SV fremmet et forslag hvor de hvert år fremover, til minstepensjonen er på nivå med EUs fattigdomsgrense, legger 7.500 kroner på toppen av det årlige pensjonsoppgjøret.

– Det er skuffende at Ap og andre parti ikke blir med på dette. De har tid til å snu, sier leder Jan Davidsen i Pensjonistforbundet.

Fagforbundstopp

Davidsen var tidligere mektig leder i LOs desidert største forbund, Fagforbundet, og mangeårig sentralstyremedlem i Ap.

– I denne kampen er jeg fullstendig partiløs. Det er SV og Frp som i utgangspunktet skal ha æren for at vi ser ut til å lande et større pensjonsforlik, sier Davidsen.

Siv Jensen sier de ofte hører store ord fra Ap og andre partier om hvor viktig det er å redusere forskjellene i Norge.

Pensjon under fattigdomsgrensen i Norge: Leder Jan Davidsen i Pensjonistforbundet og Frp-leder Siv Jensen vil ikke være med på at minstepensjonistenes pensjon skal ligge langt under fattigdomsgrensen.

– Er det en ting som bidrar til å redusere forskjellene så er det å løfte minstepensjonene.

Ap fnyser

Jensen sier at hvis de ikke får gjennomslag for årlig å legge 7.500 kroner på toppen av pensjonen til minstepensjonistene, så vil de stemme subsidiært for et forslag som vil legge 4.000 kroner på toppen.

Aps talsperson Lise Christoffersen fnyser av angrepene.

– Ap har hvert år siden 2016 foreslått 4.000 kroner ekstra til minstepensjonister. Det kom aldri noe forslag fra Frp om det da de satt i regjering. Vårt forslag om det samme for 2020 ble nedstemt av H, Frp, KrF og Venstre.

981 000 pensjonister

Christoffersen sier at et rimelig minstenivå, ikke bare gjelder minstepensjonistene, men også andre med minstenivå i trygden: – For eksempel uføre, enslige forsørgere, personer på arbeidsavklaring. Samtidig må vi også sikre at vanlige folk med lave eller gjennomsnittlige lønninger får noe igjen for den trygdeavgiften de betaler, og ikke bare bli minstepensjonister.

I dag er det over 100.000 minstepensjonister. Andelen ligger an til å gå kraftig ned i årene fremover, blant annet fordi de fleste av dagens kvinner er i jobb.

Det er nå 981.000 pensjonister i Norge. Antallet vil øke kraftig i årene som kommer.

Kilde: VG/Bjørn Haugan

Et evigvarende tema ...

I Telepensjonistens første utgave (nr. 1/74) fant vi denne sangen. Et lite apropos til dagens diskusjoner om pensjonen vår.

Televerkets Pensjonistforening Oslo - Mel.: Frøken Johansen

Vi er blitt pensjonister vi som møtes her i kveld.
Nå kan vi bare hvile i fra Statens styr og stell.
Vi elsker Televerket og minnene derfra.
Men da vi kunne slutte var likevel vi gla'.
Og når vekkerklokka ringer kan vi bare ligge still'.
Vi kan sove hvis vi vil,
og det har vi tid nok til.
For den snille Pensjonskassa har jo vært vår sparegris.
Derfor kan vi alle sammen leve som på grevevis.

Vi får en stor pensjon, og det er riktig vel og bra.
Det svinner nokså mye inn når skatten trekkes fra.
Og er du over 70 tar jo staten no' av ditt.
Den har jo ikke penger nok til det den selv har gitt.
Men i Pensjonistforeningen her er vi like gla'.
Vi blir yngre dag for da',
av den moro vi kan ha.
Her skal gleden og humøret gå til topps i mange år.
Med musikk og sang og gøy og til en deilig kaffetår.

Tekst: ukjent

Landsmøtet 2021 går digitalt

Styret i Telepensjonistenes Landsforbund har besluttet at årets landsmøte skal holdes som nettmøte onsdag 14. april.

- Mange av deltakerne er i en alder hvor de kan være ekstra utsatt for Covid-19 smitte. Det er derfor ikke forsvarlig å samle deltakerne fysisk og i tillegg kanskje reise langt, sier forbundsleder Tore Andli.

Det betyr at landsmøtet, som vanligvis går over to dager med en hyggelig middag på kvelden, i år holdes i løpet av en dag.

Landsstyret med valgt møteleder og referent vil sitte samlet. Lokalforeningene bestemmer selv hvorvidt de samles på ett sted, eller om de vil sitte hver for seg.

- Det er en selvfølge at smittevernreglene som gjelder i det aktuelle tidsrommet overholdes av alle parter, påpeker Andli.

Veiledning for gjennomføring av nettmøtet blir sendt til alle delegatene som skal delta på møtet. Eventuelle krav til utstyret lokalt vil også bli avklart.

Landsstyret har i år gjennomført de aller fleste styremøtene som nettmøter, noe som har fungert på en tilfredsstillende måte. Landsmøtet består imidlertid av mange deltakere spredt i hele landet, og det knytter seg selvsagt en viss spenning til en slik løsning.

- Vi planlegger å teste så godt vi kan på forhånd og er sikre på å gjennomføre et godt og effektivt møte. Det vil også gi oss erfaring med digitale hjelpemidler, fastslår forbundslederen.

Fysisk årsmøte likevel!

Sekretær Oddbjørn Nilssen i Tromsø lokalforening forteller at styret hele tiden har forsøkt å avvikle årsmøtet 2021 fysisk. Det så mørkt ut i starten av planleggingen, men de fant en løsning, selvsagt innenfor rammen av de nasjonale og lokale koronarestriksjonene, og innen fristen til forbundet 15. februar.

Scandic Grand Hotel, som har vært vår faste leverandør av «årsmøtelokaler», klarte ikke å innfri smitteverntiltakene da vi i januar begynte planleggingen av møtetidspunkt.

Vi måtte finne på andre løsninger, og da kom forslaget om å bruke Linken møtesenter som stilte auditoriet sitt til disposisjon. Her er det fastmonterte stoler, og vi klarte å holde den foreskrevne avstanden.

Etter årsmøtet er det vanlig med servering av varm mat og sosialt samvær. Dette ble løst gjennom Mersmak Tromsø som driver kantine i Forskningsparken. De arrangerte bespisningen ved å plassere tre og fire personer ved hvert bord.

Da var det bare å sende innkalling med årsberetning ut til medlemmene med påmeldingsfrist. 28 medlemmer møtte opp til årsmøtet som ble avviklet etter

vanlig sakliste. Styret og valgkomiteen hadde forberedt seg godt og gjort et grundig arbeid, slik at møtet ble avviklet på rekordtid.

Servering av finnbiff med dessert og kaffe ble tatt godt imot av medlemmene. Til tross for stor avstand mellom bordene gikk praten livlig. Tilbakemeldingen fra medlemmene var god, og de hadde kost seg til tross for koronarestriksjonene.

De «tre tenorene» dro i gang allsang som avslutning på en hyggelig kveld.

Fra v.: Svein Robertsen, Kjell-Arne Skogdal og Yngve Johansen.

Lokale årsmøter er gjennomført

Vårt forbund består av 29 lokalforeninger, og de aller fleste har holdt sitt årsmøte i tråd med de retningslinjene landsstyret sendte ut.

Retningslinjene gikk ut på at der det ikke var forsvarlig å holde fysisk møte kunne lokalstyret sende ut alle relevante papirer til medlemmene og be dem si fra om de hadde innsigelser innen en oppgitt dato.

Det ser ikke ut til at det har vært noen slike innsigelser eller andre forslag i noen av foreningene. Dermed har de også sluppet å ta en ekstra runde for å klarlegge om slike innvendinger eller forslag hadde støtte blant andre medlemmer.

To lokalforeninger, Namsos og Tromsø, har holdt fysiske møter på vanlig måte. Namsos er en liten forening, og Tromsø hadde tilgang til et egnet lokale.

Lofoten har rimeligvis utsatt møtet til de kan møtes fysisk. Der bor ikke bare medlemmene, men også styret spredt.

Noen få har foreløpig ikke gitt sin tilbakemelding. Bortsett fra disse, så har lokalforeningene klart å gjennomføre sine årsmøter på en tilfredsstillende måte.

Trygt for møtedeltakerne i auditoriet.

Digitaliseringen skyter fart under Covid-19

Teknologiske trender i 2021

Bjørn Taale Sandberg

Den enorme digitaliseringsbølgen koronapandemien har fremtvinget fortsetter å skylle innover stadig flere deler av samfunnet i det nye året, spår Telenors forskningsavdeling. Teknologi som bekjemper ensomhet, 'passordpanikk', og et voksende fleksibilitetssamfunn er blant de viktigste trendene for 2021.

2020 gikk inn i historiebøkene som ett av tidenes mest utfordrende år, men det vil også huskes som et år da enorme digitale endringer inntraff. Covid-19 tvang mennesker og industrier til å omstille sine liv og rutiner. Liv og rutiner som i stadig større grad digitaliseres.

- Nesten alle verdens bransjer og industrier, oss selv inkludert, har måttet endre seg raskere enn vi trodde var mulig som følge av pandemien. Fjoråret beviste at digitaliseringen er avgjørende for å kunne håndtere store samfunnsutfordringer og for å kunne tilrettelegge for mer fleksible måter å jobbe og leve på i 2021, sier Telenors forskningssjef Bjørn Taale Sandberg i en pressemelding.

Sandberg peker på fem teknologitrender som trolig vil prege året vi er inne i:

Trend 1: Digitalt nærvær til unnsetning ved fysisk fravær

I skyggen av pandemien vokser andelen som føler seg isolerte og ensomme. Kronisk isolasjon gir en rekke helsemes-

sige plager, som angst og depresjon.

- 2020 var året da vi for alvor fikk øynene opp for at ensomhet er et grunnleggende folkehelseproblem. Et problem vi tror vil møte et enormt teknologisk motsvar i 2021. Vi spår at innovative teknologiselskaper vil utvikle banebrytende verktøy og tjenester som har til hensikt å bekjempe utfordringer relatert til mental helse, sier Sandberg.

Vi vil se en ny generasjon chatbots, designet for å hjelpe folk som sliter med ensomhet. Det betyr at digitale hjelpere, såkalte nettprat-roboter, blant annet kan svare på spørsmål, starte samtaler og tilby underholdning.

Trend 2: En ny vår for grønn teknologi

- Koronapandemien har utløst sårt tiltrengte klimavennlige handlinger. Vi tror at myndigheter i stadig flere land vil benytte det grønne momentet fra 2020 til å tilrettelegge for en klimavennlig gjenåpning av samfunnet i 2021 ved å vedta nye klimalover eller legge nye klimaplaner, slik Norge nylig gjorde, spår Sandberg.

For eksempel kan en robot jobbe på åkeren og bistå bonden som sliter med å skaffe seg nok arbeidskraft. Mekanisk luking ved hjelp av roboter vil effektivisere bruken av plantevernmidler, og dermed bidra til å redusere miljøbelastningen fra landbruket.

Trend 3: Passordpanikk som følge av økt sikkerhetsbehov

I 2021 vil de som ikke er utstyrt med brukervennlige passordløsninger, eller som mangler struktur på sitt digitale liv, oppleve stadige tilfeller av passordpanikk. Følelsen som lammer oss når vi igjen har glemt passordet.

Økende antall tjenester som krever passord, samt rådet om å endre passord hver tredje måned, reduserer ikke akkurat stresset.

Flere selskaper vil tilby mer brukervennlige sikkerhetsløsninger det kommende året. Skanning av ansikt og fingeravtrykk vil bli vanligere.

Trend 4: Tjenestesamfunnet fremmer fleksibel arbeidsdag

2020 var året da hjemmekontor plutselig ble allmenn praksis. Denne enorme og plutselige overgangen skjedde ganske sømløst, noe som bekrefter én gang for alle at med nettverkstilkobling og de nødvendige digitale verktøy kan arbeidet utføres omtrent hvor som helst.

Trend 5: Se opp for det digitale utdanningsgapet!

Samtidig som koronapandemien har ført til en enorm innovasjonsflom og viktige digitale fremskritt, har den også satt kjepper i hjulene på arbeidet med å redusere utdanningsgapet globalt. Millioner av barn og unge som bor i hjem uten internetttilgang gikk glipp av viktig skolegang i 2020 da nedstengingen begynte.

I 2021 forventer vi et økende antall nye og kreative digitale metoder som kan tilrettelegge for mer hjemmeskole. De som har tilgang til internett og de nødvendige digitale verktøyene, vil kunne delta og dra nytte av skoleverkets digitaliserings-sprang. De som mangler utstyr, blir hengende etter.

- Om ikke samfunnene iverksetter nødvendige tiltak, både nasjonalt og globalt, er det en betydelig risiko for at vi vil oppleve en økende utdanningskløft i 2021 og fremover. Vi tror nøkkelen blant annet ligger i økt samarbeid mellom utdanningsaktører og teknologibedrifter, slik at man sikrer robuste og raske nettverk, og utvikler digital kompetanse blant barn og unge, påpeker Sandberg.

Frå lommetelefon til mobiltelefon

Også eg, som alle andre, dinglar rundt med ein mobiltelefon i lomma. Men historia om sjølve mobiltelefonapparatet? Rett nok hugsar vår generasjon – no telepensjonistar – attende både til 70- og 80-åra og utbygginga av mobilnettet. Men sjølve lommetelefonen som eg vel å kalle den?

Harald Jarl Runde, Sogn og Fjordane lokalforening

Med litt tolmod: I dag finn ein «Alt», eller nesten alt, «På nettet», også om lommetelefonen. Langt på veg gjev Søkjesida bokhylla.no svaret. Så her er ein smakebit kva avisene har skreve om saka.

Der er mykje skrivning om det som i mi tid i «Verket» vart kalla feltapparat: Også det vart kalla *lommetelefon*. Ein patruljerande konstabel kunne t.d. kople seg til i nærmaste brannskap og melde frå om lauseld. Eller for den del, skaffe seg assistanse «F.eks ved opdagelse af en forbrydelse». Ein oppteken businessmann kunne ringe heim til kona frå nærmaste koplingsboksen til det lokale telefonselskapet. Men kva kona skulle gjere, om ho i ei bråvending ville ha tak i mannen, gjev avisene ikkje svar på.

Elles er oppfinnaren Edison fyrst ute, i «Fredrikstad Tilskuer» 7/2 1895:

En lommetelefon er Edisons allernyeste og allerforunderligste opfindelse, om man da vil tro de amerikanske aviser som herom beretter:

Lommetelefonen har et almindeligt lommeurs format og bæres i lommen. Ved hjælp av dette lille apparat kan man uten nogen ledningstråd sætte sig i forbindelse på hvilken som helst avstand med en person, som bærer et lignende apparat. Det mærkeligste skal imidlertid være, at så snart innehaveren av en lommetelefon koncentrerer sine tanker på en anden, fremkaldes en elektrisk strøm stærk nok til at føre tankerne som en telefonsamtale mellom dem. Edison siges at kalde dette «Elektrisk Symphathi».

Nytt hundreår gav nye oppfinningar. I 1904 kunne ein tysk docent, Dr Masler, telefonere eit par kilometer utan tråd, vart det hevda. «Egersundposten» var ikkje utan visjonar under omtalen: *Det varer ikke længe, før man kan gå*

omkring med et lommetelefonapparat, som sætter en istand til hvorsomhelst fra at telefonere til hvemsomhelst uten noget kluss med telefonistinner, «slyng på tråden», knækkede telefonstolper osv.

Etter kvart, somme av oss har blitt avhengige av høyreapparat. Her har det vore ei formidabel og gledeleg utvikling. I 1905 konstruerte ein amerikanar ein *lommetelefon*, eit «Overordentlig sindrigt apparat for tunghørte». Ein mikrofon, som kunne berast på brystet, forsterka eiga stemme: *Hele apparatet kan bekvemt stikkes ned i en dame-pompadour eller i en herres trøjelomme.*

Batteriet var vel av ein viss storleik, vil eg tru. Det kunne lettvent gøymast unna i ei handveske.

Krig skaper utvikling og nye oppfinningar, på godt og vondt. I 1915, under 1. Verdskrigen, skriv lokalavisene landet over om ein ny slags lommetelefon, *Thermophonen*: Frå Tyskland vart det meldt at snøgge skiftingar i temperaturen mellom varme og kulde kunne overførast som trådlause tale direkte mellom to eller fleire apparat. Og ikkje minst, oppfinnaren kunne ute i fri luft *Opfange alle de trådløse telegrammer, der svirrer omkring i luften.* I alle fall: Enkelt og lett å bere med seg, omlag som eit vanleg lommeur.

Det engelske vitskapselskapet fekk denne eller ein liknande «termofon» til utprøving. Resultatet vart nedslåande: *Endnu har opfindelsen kun kuriositetens interesse. Men man kunde forsåvidt godt tænke sig den tid, hvor folk gikk rundt med hver sin lille telefon i vestelommen og satte sig i forbindelse med telefonnettet gjennom stikkontakter.*

Det vart italienaren Domenico Mastini som 1935/-40 løyste problemet med ein høvesvis lett og berbar trådlause telefon: Via radiobylgjer kunne ein kommunisere med andre som hadde eit tilsvarande apparat. Telefonen kunne endatil monterast i ein bil.

Søker ein på «lommetelefon» i avisene på 50-talet, må ein berre nikke med hovudet. Mobiltelefonen og den trådlause framtida var verkeleg komen mykje, mykje nærmare.

Kjelder: bokhylla.no. Norske aviser/ Søkjeord «lommetelefon».

Forfatternen i djup konsentrasjon: - I dag er endatil fasttelefonen trådlause og berbar. Men å finne att den gode, gamle ringetonen er ikkje gjort i ei handvending.

Foto: privat

Bruk av mobiltelefon. Det er gjerne nokon som kjennar att montørane og veit meir?

Foto: Norsk Teknisk Museum – digitaltmuseum.no

Detektivfilmen «Black Box Mysteriet» hadde suksess landet over: Den ene episode overgår den anden i nervepirrende og spendende scener. Ein av dei tolv sekvensane i filmen var «Den trådløse Lommetelefon».

Annonse, Kristiansund N, 1917.

Telepensjonist skriver historie

Sandnessjøen teleområde 1975-1993

Allerede i 2011 begynte tidligere teleingeniør Gustav å leke med tanken om å skrive Sandnessjøen teleområdes historie. Arbeidet viste seg å være mer tidkrevende enn forventet, og etter en tids arbeid ble prosjektet lagt på is. Ikke før i 2018 tok han det seriøst fram igjen. Planen er å ferdigstille prosjektet innen høsten -21. Da håper Gustav Pleym å få til en utgivelse i bokform.

Kjell Erling Bardal, Helgeland lokalforening

Om boka

Innholdsmessig tar den for seg mange tema, men starter med prosessen rundt lokalisering av teleområdets administrasjon. Stedsvalget medførte en til tider intens maktkamp mellom de forskjellige tettstedene på Helgeland før valget falt på Sandnessjøen.

Videre kommer han inn på bakgrunnen for hvorfor organiseringen i teleområder var hensiktsmessig og ser også på hvorfor nok en omorganisering tvang seg fram i 1993.

Boka blir ordnet i kapitler som blant annet tar for seg arbeidsoppgaver og utførelsen av dem.

Kilder

For å få framstillingen korrekt har Gustav brukt utallige timer med en omfattende kildegransking. Kildene har i hovedsak vært; Statsarkivet, Stortingsarkivet, Nasjonalbiblioteket, dokumentarkiv i NRK og LO-arkivet.

Utallige timer er også brukt på avisarkiver, både digitalt og manuelt, og han har dessuten intervjuet flere titalls tidligere ansatte.

Det var ikke alltid like lett å finne fram til de riktige dokumentene. Men bosted Oslo, og fysisk nærhet til arkivene, gjorde det enklere å trenge gjennom byråkratiet i de statlige arkivene. Gustav og kona Torbjørg flyttet til hovedstaden i -99 og bodde der fram til de flyttet tilbake til sine røtter på Helgeland i 2020.

Diverse

Boka vil presentere noen personer i administrasjon og ledelse, men vil ikke inneholde en fortegnelse over samtlige ansatte. Her kom personvernet inn når det gjaldt tilgang til informasjon.

I tillegg til de generelle administrative oppgavene tar han også for seg mange andre funksjoner: Farende lag, Maste-montører, Televerkets utdanningstilbud,

Teksttelefon, Omegastasjonen, Regningsproduksjon, Radiolinjeutbygging, Telepoden barnehage, Telehyttene, kjønnsfordeling mm.

Til slutt ser han litt på "etterbyrden", TNM, Teleslekt mm.

Totalt regner Gustav med at det fort kan bli opp mot tre hundre sider. Han har prøvd å styre unna alle kontroversielle tema.

Han har ikke søkt om støtte til prosjektet, men tar sikte på å selge boka til selvkost.

Når jeg spør ham hvorfor han har påtatt seg alt dette arbeidet, svarer han at det er et viktig industrihistorisk kapittel og en del av vår lokalhistorie som absolutt bør dokumenteres.

Anekdoter

Når jeg spør om det blir noen morsomme historier bekrefter han det, men vil spare dem til boka.

Da er det jo greit at jeg har en på lager.

Gustav og en kollega var på Horva radiolinjestasjon og gjorde noe teknisk ettersyn. Denne dagen skulle NRK overføre en konsert fra festspillene i Harstad. Til det brukte de en radiolinje som ellers stod i reserve.

Gustav og hans makker arbeidet fram til dagsrevytid. Da laget de middag og så på nyhetene. Da Dagsrevyen var over kom tv-vertinnen på skjermen og sa at på grunn av tekniske problemer med linjene måtte sendinga fra festspillene dessverre utgå.

Da spratt de opp av stolene, guttene. Det viste seg i ettertid at noen, navn nevnes ikke, var kommet nær en bryter i sikringskapet som koplet ut reservelinja.

Om forfatteren

Gustav Pleym (bildet) begynte sin karriere i Televerket på Hovedplan i 1975. Deretter var han transmisjonstekniker fra 1978 til han ble dataleder fra -85. Han har innehatt flere lederstillinger, blant annet

innen Montasje, Ordremottak og Installasjon.

Hele tida har arbeidsoppgavene vært utfordrende på grunn av en rivende teknologisk utvikling, blant annet gjennom digitaliseringen. Jobben har derfor medført et kontinuerlig krav til etter- og videreutdanning. Han avsluttet sin telekarriere i Bravida.

Bravida kjøpte opp BPA, som var et nordisk konsern med portefølje innenfor VVS og ventilasjon, og Gustav fikk plutselig et nordisk marked å forholde seg til.

- Vi solgte både PC og WC, sier han med et glimt i øyet.

Boka om Sandnessjøen teleområde vil inneholde mange fotoer. Gustav tar gjerne imot tips og flere bilder på sin mailadresse gustav.pleym@hotmail.com.

Debattinnlegg

I dagens utgave av Aftenposten (15.2.) fant jeg et innlegg som er aktuelt for oss pensjonister. Med bakgrunn i at yngre generasjoner stadig uttrykker sin misnøye med dagens tilstand i Norge, er det viktig for oss eldre å informere de unge om våre erfaringer i tidligere tider.

Tore Andli

Et overflødig menneskes tilbakeblikk

Om et par uker fyller jeg 67 år og går dermed over i pensjonistenes rekke. I den anledning vil jeg gi ett lite tilbakeblikk med noen refleksjoner både på livet og på samfunnets utvikling i disse årene som har gått. Jeg utdannet meg til petroleumsingeniør og har stort sett jobbet som det i nærmere 43 år.

Tor Merckoll

«Oppvaskgenerasjonen»

I dag er samfunnsdebatten preget av miljø saker som global oppvarming, flyskam, kjøttskam, konsum, overforbruk og lignende. Jeg har alltid følt meg «grønn» på tross av min utdanning og mitt yrke. Jeg må få nevne at vi ikke har hatt bil de siste 36 årene.

Man kan få inntrykk i mediene av at mange unge mener at min generasjon (+/-) er «dessertgenerasjonen» som fikk alt lett og gratis. Og at de unge i dag er «oppvaskgenerasjonen» som må rydde opp etter kalaset vårt.

Akerselva var en kloakk

Da jeg var ni år gammel, bodde vi i en gammel bygård sentralt i Oslo. En av pliktene til meg og min bror var å hente koks i kjelleren og parafin i bakgården. «Alle» fyrte med koks og parafin. Jeg tror at Bogstadveien var mye mer trafikkert enn i dag, bilene kjørte på blybensin og hadde ikke katalysator.

Når vi var på Tryvann eller Holmenkollen, kunne vi se «Oslo-suppen» - en brun skodde som dekket Oslo fra oktober til april. Akerselva var mer eller mindre en kloakk der den rant ut i fjorden. Når vi badet i Vollen i Asker om somrene på slutten av 60-tallet, noterte jeg at sikten i vannet ble dårligere år for år.

I dag er Oslo-luften og Oslofjorden renere enn de var for 50 år siden. Akerselva er i dag en ren og fin elv som det er en fryd å gå langs - fra Frysja til fjorden.

Bare ødelagt natur og klima?

Nå når min generasjon går av med pensjon har vi over 11.000 milliarder kroner på bok. Jeg kan ikke si å ha hørt noen takknemlige ord, fra de unge eller resten av samfunnet, til dem som i praksis har gjort dette mulig.

Politikere og embetsmenn har gjort en fin jobb her, men selve arbeidet er blitt utført av alle som i praksis har jobbet i oljeselskaper, serviceselskaper, boreselskaper, supply-skipsselskaper osv. Det rare er at vi nesten aldri får høre noe om dette fra mediene.

Når viste NRK noen opplysende programmer om oljevirkosomheten sist? Er oljevirkosomheten så skambelagt? Har vi bare ødelagt natur og klima?

Vi må ikke glemme at verdens første miljøverndepartement ble opprettet i Norge i 1972. Norge innførte CO2-avgiften i 1991 som et av de første land i verden. Siden 1996 er CO2 fra gassproduksjon på norsk sokkel blitt injisert tilbake under havbunnen. CO2-injeksjonene ved Sleipner, Utgard og Snøhvit er de eneste CO2-håndteringsprosjektene i drift i Europa i dag.

Jeg noterer meg fra tid til annen uttalelser som at vi var så fattige før oljen. Det var bra vi ikke visst det da, for vi trodde vi var så rike da vi samlet inn penger til Sudan og Madagaskar på begynnelsen på 60-tallet.

Jeg minnes at min eneste utenlandstur med familien var en telttur til Danmark

en gang på 60-tallet. Aldri ble jeg kjørt til fotball- eller skøytetrening. Aldri kastet vi mat.

Tidligere kunne man ta med seg reise-gods når man tok toget. Så ble det avvirket, man måtte sende bagasjen med Express-gods. Så ble det avvirket. I dag kan man ikke sende noe til «hytta» med toget. Vi som er vokst opp i Oslo, tok ski- og sykkeltoget til Stryken eller Harestua på søndager. Det var en egen ekstra vogn til dette. Nå er dette borte for lenge siden.

Forbruket må ned

Det store problemet på miljøsidene i dag er befolkningstilveksten. Jordens befolkning er blitt tre ganger så stor i min levetid - fra ca. 2,6 til ca. 7,8 milliarder mennesker i dag. Man vet i dag at CO2-innholdet i atmosfæren øker år for år, fra 315 milliondeler (ppm) i 1958 til 415 milliondeler i dag. Man vet også at drivhuseffekten på Jorden i stor grad styres av CO2-innholdet i atmosfæren. En dobling fra 300 ppm til 600 ppm antas å gi en økning i temperaturen på ca 4 gr. Noe er vel sikkert: Forbruket og befolkningstilveksten må ned.

Vi må ikke glemme at de fleste miljøproblemer som møtte vår generasjon, var arvet fra tidligere generasjoner. De visste ikke bedre og gjorde vel så godt de kunne.

Etter min oppfatning har «vår» generasjon gjort mye for miljø og samfunn. Vi kunne sikkert ha gjort mer - ikke minst på forbrukssiden.

Vi får bare håpe at neste generasjon blir minst like flink. De har tross alt arvet et samfunn hvor mange problemer er blitt løst. De arver også dagens kunnskap og kompetanse, samt store midler til å kunne løse morgendagens utfordringer.

De som teknologisk er best rustet til å løse miljøproblemer framover i Norge, vil jeg tro er teknologer fra olje- og gassbransjen.

Tor Merckoll har bekreftet trykking av innlegget i Telepensjonisten.

Alle som vil kan bli med på sykkelturn! Tore Rino Jensen (i hvit jakke) og hans rickshaw-kolleger trækker lystig rundt i Sandefjord med glade beboere fra byens eldrecentre.

Vi koser oss på sykkelturn

Midt i vinterkulda og mørket dumpet det inn en videosnutt med munter trekkspillmusikk og glade folk som sang med i sommersonn. Avsenderen, som selv trakterte trekkspillet, hadde sett redaktørens oppfordring om å sende stoff til bladet vårt: - Jeg kan jo sende noe hyggelig som jeg engasjerte meg med i 2020, skrev Tore.

Foruten å ta seg av egen lokalforening, viser han også omsorg for byens eldre. Han tar de like godt med på sykkelturn!

Tore Rino Jensen, Sandefjord lokalforening

Det var tungt etter at vi ikke kunne samles slik som tidligere, på grunn av koronarestriksjoner, med venner og familie. Jeg følte en form for isolasjon, og tenker at jeg ikke er alene, og det er mange som ikke kommer seg ut i det hele tatt. Jeg er jo tross alt 78 år, men har ennå god helse og burde kunne være med å bidra noe til samfunnet fremdeles.

Jeg tok kontakt med Fjorden Sanitetsforening i Sandefjord, og spurte om jeg kunne bidra med noe som kunne glede byens eldre. Jeg leste på Facebook hva Fjordens Sanitetsforenings motto er: *Vil du være med å gjøre en forskjell, er du velkommen til oss.*

Maken til innsats de gjør for samfunnet skal en lete lenge etter.

Jeg fikk opplæring i å kjøre Rickshaw-sykkel, og med opplæring og dertil ansvar ble jeg Rickshaw pilot.

Hele sykkelsesongen i 2020 kjørte jeg for Fjorden Rickshaw med beboere på bo- og eldrecentrene i Sandefjord. Det er fem slike sykler med plass til to personer i setet foran, og de eldre har sikkerhetsbelter og hjelm på seg.

Det å se de eldre, som ellers satt meste-parten av tiden inne, sette seg i setet på Rickshawen ble en glede for meg som ikke kan beskrives. Det jeg nå sier til alle er: *Den største gleden jeg kan ha, det er å gjøre andre glad!*

Vi sykler rundt i byen til badestrender og parker, slik at de eldre får litt luft i håret. Og hver gang vi sykler over et gangfelt i byen stopper bilene for oss, vinker og blinker med lysene. De eldre vinker tilbake, og det gjør unge og gamle som ser oss kjøre også.

En episode jeg husker godt fra i sommer er da vi kom syklende forbi en ungdoms-

skole hvor elevene hadde friminutt. Som vanlig vinker våre passasjerer til ungdommene som smiler tilbake. Der var det en jentegjeng på sju til ti flotte ungdommer som med begge sine hender viste oss hjerteforma i det vi kjørte forbi. Det er da en kjenner at en får støv i øynene.

Det er mange av oss frivillige som sykler flere ganger i uken. Vi henter beboere fra alle eldrecentrene i byen i tur og orden.

Vi stopper opp med en pause etter cirka en times kjøring. Er vi på brygga kommer fiskehandleren ut med nystekte fiskeraker til våre passasjerer, og stopper vi utenfor bakeren så ... «Vi kosær oss!»

Er vi på stranda eller i en av byens parker, så stiller Fjorden Sanitetsforenings medlemmer opp med kaffe og kaker. Og siden jeg er så heldig å spille trekkspill har jeg dette med i ryggsekken, og da synger vi minnens melodier.

Kjente sanger og noe godt å drikke lyser opp i tilværelsen. Rickshaw-piloten trakterer trekkspillet og sprer sitt gode humør.

Plantestell gir gratis lokale

Linken møtesenter i Tromsø har mange og store grønne planter i sine lokaler. Og planter må som kjent ha både vann og næring, noe som lokalforeningen har tatt ansvaret for. Til gjengjeld får de gratis møtelokale, noe som også er medvirkende til at egenandelen på medlemsarrangement kan holdes lav.

Tretten lag, på to og to telepensjonister, forsyner plantene med det de trenger. Hver tredje uke på vinteren og annenhver uke på sommeren. Senteret har nærmere 40 planter, og hvert lag bruker godt over to timer på hver vanning. Totalt utgjør dette cirka 125 dugnadstimer i året.

Og det er ikke bare å plaske på vann. Her gjelder det å følge instruksjonen nøye, slik at plantene står friske og fine når gartneren kommer for å kontrollere de grønnes helsetilstand. Det kan nemlig være fort gjort å gi en «overdose». For å unngå det, sier instruksjonen at det må sjekkes ut for hver krukke ved å lyse ned i vanningshullet, om det fremdeles står vann i krukka før ny vanning gjennomføres. Og så skal det gjødsles ved annenhver vanning.

Vanningskanner, gjødsel, desilitermål og lommelykt plasseres på tralla, og dermed er jobben i gang.

Svein Høgseth og Kirsten Engstad har god omsorg for plantene.

Liten forening med stor kreativitet

Hva gjør man når man ikke engang kan by på juleavslutning etter et langt, rart år? Jo, da kan man sette seg i bilen og levere hilsen på døra til sine medlemmer. Og som sagt så gjort i Lillestrøm lokalforening.

Ragnhild Dehli (bildet) er leder for 37 telepensjonister, spredt rundt på Romerike. Hun forteller i en e-post om et svært hyggelig tiltak.

Vi stilte oss følgende spørsmål: Skulle medlemmene våre bare få en e-post eller brev med "God jul, hilsen Telepensjonistforeningen"?

Vi fant ut at slik ville vi ikke ha det.

Løsningen dukket opp helt av seg sjøl i en reklame for en blomsterbutikk. Der

kunne vi nemlig få både juleblomst og konfekt i gavepose, og det så veldig fint ut. Noen av oss laga julekort med både tele- og julemotiv på som vi også la oppi.

Da var det bare å bestille blomster, plus å lage adresselister/kjøreruter.

Butikken leverte til de som bor sentralt, mens styret kjørte ut til de øvrige. Det var veldig hyggelig å være julenisse og overraske folket på denne måten. Vi fikk treffe mange av medlemmene våre og sagt 'god jul' på ordentlig.

En ekstra bonus, som vi slett ikke hadde tenkt på, var at her som i andre foreninger er det oftest en kjerne som kommer på møter, eller som vi ser på andre måter. Mange andre blir veldig perifere, uten at de nødvendigvis bor så langt borte. Men

nå kom vi plutselig hjem til disse også, og det satte de pris på.

LX-blanketter

Ragnhild forteller videre om et annet hyggelig tiltak.

Vi bruker gamle LX-blanketter som bursdagskort til jubilanter, noe som er populært.

Jeg har disse fordi min mann var født samler og jobbet både i Televerket og Telemuseet. Det som Telemuseet ikke var interessert i kom hjem til vår garasje-bod.

Vi bruker blankettene så lenge de varer, og deretter vet vel ikke engang pensjonistene hva en LX-blankett er.

Testament

Ny arvelov trådte i kraft fra årsskiftet

Ny arvelov gjelder fra 1. januar 2021. De nye reglene gir en noe større frihet til å bestemme i testament og et bedre vern for barn fra tidligere forhold.

– Arveloven angår oss alle. Den nye loven gir oss moderne og oppdaterte regler i et språk som er enklere å forstå, sier justis- og beredskapsminister Monica Mæland (H).

Ny arvelov viderefører barns rett til arv etter sine foreldre. To tredeler skal fordeles mellom barna, mens arvelater i

utgangspunktet kan disponere over en tredel i testament. I de større boene har det til nå vært slik at hvert barn likevel ikke kan kreve mer enn 1 million hver i arv før testasjonsfriheten øker.

Dette taket heves i ny lov, slik at hvert barn kan kreve 15 G – ca. 1,5 millioner kroner – hver, men aldri mer enn sin andel av to tredeler av det far eller mor etterlater seg.

Det gjøres ikke endringer i barnebarns rett til arv.

Samtidig øker friheten til å bestemme over verdifulle gjenstander i testament. Det såkalte kvalitative pliktdelsvernet fjernes i ny lov. Om arvelater etterlater seg en eiendom som overstiger arvingens del av arven, kan arvelater i testament fastsette at arvingen skal arve eiendommen mot å betale tilbake til boet den overstigende verdien.

Arveloven fra 1972 og skifteloven fra 1930 oppheves.

Kilde: regjeringen.no

Pulsvotter

Hun strikket pulsvotter til meg av grått, tretråders ullgarn.

Pulsvotter – et godt gammeldags vinterplagg: årene ligger grunt under huden på innsiden av magre håndledd; blodet kjølnes og strømmer kaldt tilbake til hjertet.

Derfor strikket hun pulsvotter til meg tjuge år etter at hun skrev det siste kjærlighetsbrevet.

Hans Børli

Les gamle blad på hjemmesiden

Med *Telepensjonisten* du nå leser har vi begynt på den 48. årgangen av medlemsbladet vårt. Oslo Telepensjonistforening ga ut det første nummeret til jul i 1974. Der står det blant annet innledningsvis: *Det er ikke meningen at organet «Telepensjonisten» skal bli et fast organ med redaktør og alt til faget tilhørende. Nei, det skal komme ut sporadisk med forskjellige nyheter som angår pensjonistenes interesseområder.* Terje Opsann undertegnet med signatur Temo.

Gunhild Skoglund

Videre kan vi lese hilsenen fra daværende Generaldirektør Per Øvregard: *Når telepensjonistene nå skal gi ut sin egen publikasjon, er jeg glad for at jeg får sende en hilsen til hver enkelt av dere, som hver på den plass hun eller han har hatt, har vært med på å bygge Televerket opp til den etat det er i dag.*

Jeg ønsker lykke til med «Telepensjonisten» og håper bladet vil bli til nytte og glede for pensjonistene – og også være med på å formidle kontakten mellom pensjonister og yrkesaktive i Televerket.

Historisk verdi

Nå er ikke nevnte årgang noe som verken krever jubileum eller historisk omtale. Vi venter et par år med det. Foranledningen til saken er at disse årgangene faktisk blir en betydelig bladbunke, og en smule dokumentasjon på vår kultur og vårt «verk og virke» gjennom disse årene.

Bunken på nett

Einar Nymoen er nestleder i forbundet vårt, og han kastet seg nærmest bokstavelig talt over hele bladbunken.

- *Bladet har altså kommet ut i hele 47 år. Det skulle bli noe sånt som 188 utgaver, og du satte deg et ganske hårete mål?*

- Ja, dette var kanskje ikke helt gjennomtenkt på forhånd. Jeg ble litt betenkt da jeg fikk samlet hele bunken, innrømmer Einar. - Men det var bare å starte på toppen og jobbe seg nedover.

Han har stått ved egen kopimaskin og scannet. Side for side. I timevis. Spørsmålet er hvorfor ikke hele bunken ble levert til et firma, slik at han kunne slippe en såpass langtekkelig og ensidig jobb.

Penger spart er penger tjent sier ordtak.

Han forklarer at det først og fremst var et økonomisk spørsmål. Det er ikke bare å legge bladene inn i en maskin og få ferdig scannede blader ut. Det er en manuell prosess hvor man må ta side for side. Dersom et firma skulle gjøre jobben, ville det fort blitt veldig dyrt.

Einar Nymoen brettet opp ermene og tok fatt på bunken med blader.

- *Hvor mange sider har du egentlig scannet?*

- Det har jeg ikke talt opp. Det er vel et sted mellom 1.500 og 2.000 sider, antyder han.

- *Hvorfor var det viktig å samle bladene på hjemmesiden?*

- Det lå bunker av blad i et skap på Fornebu. Disse bare lå der og samlet støv, og hensikten med å legge bladene ut på vår hjemmeside var at alle skulle få anledning til å se hva telepensjonistene var opptatt av før i tiden. Målet var tilgjengeliggjøring av historien til Telepensjonistenes Landsforbund, slik den ble beskrevet i *Telepensjonisten*.

Meld fra om gamle blad

De eldste bladene lå altså i arkivet til landsforbundet. Imidlertid manglet det noen, og derfor ble eldre utgaver etterlyst nettopp i bladet, nr. 3 i fjor. Og det viste seg at noen faktisk tar vare på dem og var villige til å låne de bort.

- For årgangene 1995 – 2005 var vi så heldige at vi fikk låne en komplett samling fra Ivar Sæthre. Jeg vil også takke Villy Berli og Odd Kjølstad som sa seg villige til å stille blader til disposisjon, sier Einar.

- Dessverre er ikke samlingen helt komplett. Jeg ber alle se om det ligger noen blader fra 1994 og bakover som mangler på nettsidene, og som vi kan supplere med. Jeg ber også lokalforeningene sjekke arkivene for å se om de finner noen blader, oppfordrer Einar Nymoen til slutt.

Alle utgaver som hittil er scannet finner du på hjemmesiden: telepensjonistene.no > klikk på *Telepensjonisten* i hovedmenyen > nederst på siden du nå kommer til finner du *Eldre utgaver*.

<< tilbakeblikk

Takk

Jeg må si jeg ble behagelig overrasket da jeg like før nyttår fikk oversendt en stor pakke med blader, som når jeg åpnet den viste seg å være TELEPENJONISTEN. Du verden, tenkte jeg, har vi allerede fått vårt

eget BLAD. Det må jeg si var truffet like i blinken også så fullstendig i tråd med det som vi hadde drøftet på møtet i Oslo, da spørsmålet om et TELEVERKETS PENJONISTFORBUND var på tapetet. Nettopp et

slikt organ var det vi burde ha, og jeg må si at jeg er meget glad for at min gamle venn og organisasjonskamerat, Terje Opsann, har tatt initiativ til dette.

Alf B. Erichsen - Telepensjonisten nr. 1/7

Lønn til pensjonister i vikartjeneste regulering pr. 1. mai 1975

På grunnlag av de nye lønninger for offentlige tjenestemenn fra 1. mai 1975, er godtgjøringen til pensjonister i vikartjeneste regulert slik:

For arbeid som svarer til tjeneste i stillinger til og med lønnsklasse 13, kr. 124,50

pr. arbeidsdag med arbeidstid svarende til 6-dagers uke.

For arbeid som svarer til tjeneste i stillinger i lønnsklasse 14 og høyere, kr. 136,60 pr. arbeidsdag med arbeidstid svarende til 6-dagers uke.

For pensjonister som følger full daglig arbeidstid i tjeneste hvor det er gjennomført frilørdagsordning, f.eks. 5-dagers uke, skal godtgjøringen omregnes slik det framgår av rundskriv B.77/1972.

Telepensjonisten nr. 2/75

Grunnpensjonistenes Kleppepakke

Melodi: «Vi ere en nation vi med, vi norske pensjonister»

Et økonomisk fundament for trykdegrunnpensjoner har fadet Kleppe nyss gjort kjent for norske menn og koner: To kroner dagen han deg gav som plaster på ditt rettferdskrav om pensjonisters andel av Norges oljekroner.

Så har da hver og en fått sitt av statens lønnstabeller med nådegaven som er gitt til deg som ikke teller. En trøst vi dog deg skjenke kan i Skriftens tale, grei og grann: «Thi den som ei arbeider, han skal ikke ete heller.»

Telepensjonisten nr. 3/76 - Torstein Torre

Enestående teatertilbud for pensjonister

I samarbeid med pensjonistenes organisasjoner og Oslo kommune har Teatersentralen fått i stand et enestående tilbud for pensjonister. Høstabonnementet for 1976 er i full gang med forestillinger på Oslo Nye Teater, Det Norske Teatret, Den Norske Opera og Nationaltheatret.

Et abonnement med 4 forestillinger koster kr. 21,-.

Det er også et Konsertabonnement. Det koster kr. 10,-.

Telepensjonisten nr. 3/76

Pensjonistene og legeordningen

Pensjonistforeningen i Oslo, og siden Televerkets pensjonistforbund, har søkt Teledirektoratet om å få i stand en legeordning slik at pensjonistene en gang i året kan få en undersøkelse av helsa si.

Teledirektoratet har svart at de ikke har kapasitet til å gjennomføre legeordningen for pensjonistene på grunn av legemangel og at plassen er for liten. Jeg sitter inne med en liten følelse av at med litt godvilje fra Teledirektoratets side og kanskje også fra de ansatte legers side, ville det være mulig å få i stand en prøveordning der det er bedriftsleger.

Vi krever ikke noe når det gjelder legek kontroll for pensjonister, men ville det ikke være en plikt for Teledirektoratet å ta opp saken på et bredere grunnlag, ikke bare skyldte på at det ikke er leger nok og at det er plassmangel.

Telepensjonisten nr. 1/77 - Temo

Vekk med moms på pensjonistenes telefoner!

I betraktning av at vi har verdens dyreste telefon, er det i høyeste grad urettferdig at vi attpåtil må betale merverdiavgift. Skal vi ringe til et offentlig kontor, går det gjerne 10 minutter før vi får tak i rette vedkommende. Da er det gått mange tellerskritt å 67 øre, og det blir mange

penger i månedens løp. Ikke minst når vi i tillegg til dette må betale moms.

Den momsen ble oss pålurt i 1972, før folkeavstemningen var avgjort, fordi de styrende trodde vi skulle inn i EF.

Vi pensjonister har det verken for fett eller for morsomt. Telefonen er uunnværlig for

oss, den er også et av våre lyspunkter i hverdagen – for mange kanskje det eneste lyspunktet!

Derfor krever vi: Vekk med momsen på telefonregningene våre!

Telepensjonisten nr. 2/78

Mimi Beinset, Oslo

Olga-svindler

En mann blir oppringt av en dame som spør om han har kjøpt iPhone for 300.000 kroner. Han svarer nei. Damen sier mannen er i ferd med å bli svindlet, derfor vil hun hjelpe han ved å sende en SMS med en lenke. Han trykker på lenken han får tilsendt og bruker BankID for å bekrefte det damen ber han om å gjøre. I virkeligheten snakker mannen med en svindler. Han ender opp med å bli svindlet for 300.000 kroner.

Svindlere finner gjerne navn i telefonkatalogen som samsvarer med navn til eldre mennesker. Dette har derfor fått betegnelsen Olga-svindler.

Her er fire vanlige svindelmetoder som du bør kjenne til:

1. Tapte anrop fra utenlandske nummer: Noen ringer fra et utenlandsk nummer du ikke kjenner, men du vil ikke eller rekker ikke å svare. Slik prøver svindlerne å få deg til å ringe tilbake, noe som koster deg dyrt. Vær ekstra oppmerksom hvis telefonen ringer kun en gang, det kalles Wangiri, det er gjerne et tegn på at noen prøver å svindle deg. Wangiri er japansk og betyr ring og legg på.

2. Phishing («fisking»): Du får en e-post eller SMS, gjerne fra en kjent merkevare. Meldingsinnholdet er for eksempel ubetalt porto, eller at du må oppdatere betalingsopplysningene dine. Svindlerne prøver å få deg til å trykke på en lenke i meldingen, og i så fall kommer du til en nettside som svindlerne kontrollerer. Dette kan være en kopi av en kjent nettside og derfor virker det trygt. Men vær obs - svindlerne ber deg taste inn brukernavn, passord og kortinformasjon. Gjør du det, får svindlerne kontroll på opplysningene dine, og kan misbruke disse.

3. Misbruk av norske numre: Svindlerne utgir seg for å ringe fra et norsk nummer for å få deg til å svare. De vil typisk presentere seg som Microsoft eller annen teknisk support. Målet er å få deg til å røpe informasjon de kan misbruke, eller sende deg en lenke som de vil du skal trykke på. Trykker du på lenken får svindlerne kontroll over PC-en din, og presser deg deretter for penger mot at de skal gjenåpne.

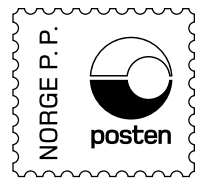
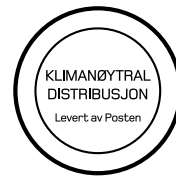
4. Kjærlighetssvindler eller noen som er i nød: Dette er en kynisk form for bedrageri som spiller på menneskers ønske om å bli likt, elsket og et ønske om å hjelpe andre. Svindleren påstår for eksempel å være NATO-soldat som trenger penger for å komme hjem. Her bruker svindleren tid på å bygge opp tillitt, og det kan være vanskelig å gjennomskue hensikten bak. Til slutt vil de be om penger. Hvis du er i tvil, rådfør deg med noen du stoler på. Har du blitt avstandsforelsket og avtalt å treffes? Skjer det noe rett i forkant av dette? Gjentar historien seg? Da er du trolig i ferd med å bli svindlet.

Kilde: online.no

Personvernerklæringen for Telepensjonistenes Landsforbund finner du på telepensjonistene.no om oss. På telepensjonistene.no finner du også informasjon og aktiviteter under Våre lokalforeninger.

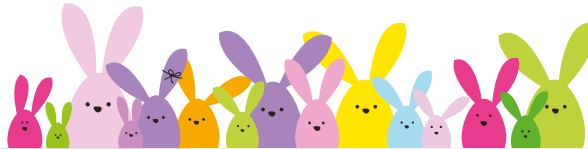
FORBUNDSLEDER	Tore Andli	Dagaliveien 31	0783 Oslo	913 98 001	toreandli@gmail.com
NESTLEDER	Einar Nymoen	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com
SEKRETÆR	Åse Juul Hansen	Bassenggata 11	6516 Kristiansund	950 38 648	aasejha@online.no
KASSERER	Finn-Egil Elster	Hauketoppen 18	1266 Oslo	913 21 672	Finn-Egil.Elster@telepensjonistene.no
STYREMEDLEM	Anne Stødle	Fridtjof Øvrebøes gate 30	5532 Haugesund	906 90 540	anne.stodle@haugnett.no
REVISOR 1	Kåre Johansen	Svenskerud 105	3408 Tranby	901 84 857	khj@online.no
REVISOR 2	Kirsten Næss	Ramstad Terrasse 5	1405 Langhus	901 94 586	kinass@online.no
REDAKTØR	Gunhild Skoglund	Ekreberget 9	2390 Moelv	901 30 153	gunhi-s@frisurf.no
TELEPENSJONISTEN					
TEKNISK ANSVARLIG for telepensjonistene.no	Einar Nymoen	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com
LEDER FOR VALGKOMITEEN	Jan Riddervold	Postboks 199	2601 Lillehammer	916 28 146	j-ri@online.no

Telepensjonistenes Landsforbund
Postadresse: Postboks 800, 1331 Fornebu
Besøksadresse: Snarøyveien 30, sone D5f, 1360 Fornebu
E-post: landsstyret@telepensjonistene.no • www.telepensjonistene.no

Avsender:
Telepensjonistenes Landsforbund
Postboks 800
1331 Fornebu

SMÅSTOFF

Hundre år siden forrige pandemi

Påbud om munnbind også under spanskesjuken. Trikkekonduktøren i Seattle avviser folk uten munnbind (1918).

Foto: Wikipedia

Spanskesyken regnes som den verste influensaepidemien i historien.

I Norge tok den omkring 15.000 liv. Dødeligheten var høyest blant barn og unge voksne, antagelig fordi eldre personer hadde blitt utsatt for et lignende virus tidligere og derfor hadde noe immunitet. Unge voksne har dessuten sterkt immunforsvar som overreagerer i møtet med viruset.

Spanskesyken var en influensaepidemi som i perioden 1918–1920 rammet store deler av verden, og som derfor kalles en pandemi. Mellom 50 og 100 millioner mennesker døde, det vil si flere enn antall døde under første og andre verdenskrig til sammen. Influensaen kom i tre til fire bølger og smittet minst en tredjedel av verdens befolkning.

Kilde: Store medisinske leksikon

Hvorfor spiser vi marsipan i påsken?

Akkurat som marsipangrisen til jul gjør påskemarsipanen sitt inntog i riktig god tid før påske. Og nam-nam, vi propper i oss av godsakene! På skitur, i solveggen, foran peisen, ved siden av påskekrimmen, med en ørliten dram ... som vi koser oss!

Ifølge mathistoriker Henry Notaker startet marsipanens inntog indirekte med mandler i middelalderen. Melk, smør og kjøtt var forbudt i fasten, derfor lagde de «kunstig» smør og melk av mandler.

På 1500-tallet økte sukkerimporten i Europa, og da startet kulturen med å lage marsipanfigurer. Først var det apotekerne som formet og brukte marsipan, deretter konfektmakere.

Da kakao kom fra Amerika til Europa, blandet sveitserne den med melk, og fikk formbar sjokolade som gjerne ble trukket utenpå marsipanen.

Etter hvert begynte sjokolade- og konfektindustrien å bite seg merke i marsipanen, og resultatet av det kjenner vi godt til. Marsipan- og sjokoladeegg selges spesielt til påske fordi egg representerer og symboliserer nytt liv.

Seniorer – vi er i treningens gullalder!

Tren lite og ofte heller enn et skippertak en gang i uka. 20 minutter er nok for et godt resultat ifølge Sofia Åhman. Hun trener broderfolket på den svenske statskanalen (SVT) under pandemien.

Fem dager i uka har over 230.000 svensker slengt seg på 20-minutters enkle trimøkter med Sofia.

Hjemmetreningens effekt måles ikke i hvor tunge vekter du kan løfte. Hverdagsstyrken er i fokus: At du plutselig kan gå opp trappen uten å bli andpusten, at du kan bøye deg ned for å knyte skolissene i stedet for å sitte på en stol, at du kan bære tunge poser.

Det er aldri for seint å begynne å trene. – Trening forlenger livet. Jeg pleier å si at seniorer er i treningens gullalder, fordi en ganske liten innsats kan gi enormt stor effekt. Du kan utsette

demensen flere år, minske risikoen for fallskader, du kan bo hjemme og klare deg selv betydelig lenger. Trening er en mirakelmedisin, fastslår Sofia.

Kilde: vi.no